

Ezen a napon

- 1705-ben Anna, angol királynő lovagga ütötte Isaac Newtont.
- 1720-ban II. Rákóczi Ferenc a törökországi Rodostóba költözött a kuruc emigrációval együtt.
- 1828-ban Bordeaux-ban meghalt Francisco José de Goya y Lucientes spanyol festő, metsző és litográfus.
- 1830-ban Meghalt Katona József drámaíró, a Bánk bán szerzője.
- 1867-ben Megszületett Wilbur Wright amerikai pilóta, aki fivérével végrehajtotta az első sikeres motoros repülést.
- 1871-ben Péterhegyen megszületett Mikola Sándor fizikus-pedagógus.
- 1879-ben Meghalt Szent Bernadett katolikus szűz, akinek tiszteletére e napon tartják Szent Bernadett ünnepét.
- 1889-ben Megszületett Charlie Chaplin angol filmszínész, forgatókönyvíró és filmproducer (A kölyök, A diktátor).
- 1896-ban Megszületett Maklár Zoltán színész, országgyűlési képviselő.
- 1901-ben Megszületett Dinnyés Lajos, aki 1947–48-ban – a kommunisták javaslatára – Magyarország miniszterelnöke volt.
- 1921-ben Megszületett Peter Ustinov angol színész (Halál a Níluson, Agatha Christie-sorozat).
- 1922-ben Németország és Szovjet-Oroszország képviselői aláírták a rapallói egyezményt.
- 1927-ben Megszületett Joseph Alois Ratzinger, azaz XVI. Benedek pápa.
- 1932-ben Megszületett Polyák Imre olimpiai bajnok birkózó.
- 1970-ben Megkezdődtek a szovjet-amerikai megbeszélések a hadászati fegyverrendszerek korlátozásáról.
- Forrás:** ezenanapon.hu

Tulit Zsombor és Szarukán László a búr háború hősi halottjának állítottak emléket

Megtalálták Wass Albert sírját

FOTÓ: FACEBOOK.COM/SZEKELYEKAMAGASBAN

Sikerrel járt Tulit Zsombor és Szarukán László, a Khumba-Transz Afrika expedíció két tagja, akik a Dél-afrikai Köztársaságban rátaláltak gróf Wass Albert, a II. angol–búr háború hősi halottjának sírhelyére.

Megtalálta gróf Wass Albert – az író Wass Albert nagybátyjának – sírhelyét a Dél-afrikai Köztársaságban a Khumba-Transz Afrika elnevezésű expedíció két tagja, Tulit Zsombor és Szarukán László. „A helyszínen végzett kutatás eredményei arra engednek következtetni, hogy nagy valószínűséggel rátaláltak gr. Wass Albert sírhelyére. A II. angol–búr háború hősi halottjának sírját a Dél-afrikai Köztársaságban, a hajdani Transzváll keleti határán kutatták. Az első eredmények után a keresést kiterjesztették Sváziföldre, majd Mozambikra is” – osztotta meg a hírt a Székelyek a magasban expedíciósorozat Facebook-oldalán.

Szebeni Zsuzsa, a kutatást kezdeményező Carola Egyesület vezetőségi tagja a Krónika megkeresésére elmondta, a Székelyek a magasban tagjai a feltárás érdekében maradtak hátra az expedíció többi tagjához képest. „A székely fiatalok itthonról csak néhány adattal indultak el, és nagyban elősegítette a kutatást, hogy hozzáférhettek a Wass Albert halálával kapcsolatos feljegyzésekhez. Munkájukat Szabó Kristóf helyi újságíró, valamint Király András nagykövét segítette. A sírhelyén egy virágcsokrot és székelyzászlót helyeztek el” – fogalmazott Szebeni Zsuzsa. Hozzátette, az egyesület azért támogatta és tartotta fontosnak a sír megtalálását, mert

Tiszteletadás a hősi halott emlékének

ezáltal egyrészt felelevenítették a búr háború magyar áldozatainak emlékét.

Érdekesség, hogy az egyesület névadója, Szilvássy Carola a múlt század elején végigjárta már ezt az afrikai utat. „Szilvássy Carola az 1902-ben elhunyt Wass Albert unokatestvére volt, és Wass Rachellel – aki szintén unokatestvérük – közösen vállalkoztak arra, hogy 1909-ben felkutassák a sírt. Egy gránit lapot is szerettek volna vinni, de végül ezt később helyeztette el a család” – magyarázta Szebeni Zsuzsa. Hozzátette, Wass Albert a holland király megbízásából ment Dél-Afrika-

ba, az angolok ölték meg, mert eltitkolt egy üzenetet, de még ellenfelei is méltatták hősiességét.

A rendhagyó expedíciót a Székelyek a magasban Sportklub, és a Sepsi SIC Outland Expedition szervezte. A túra résztvevői 45 nap alatt 16 ezer kilométert tettek meg speciálisan felszerelt autókkal. Kilenc országon mentek át, Egyiptomból indultak, majd Szudán, Etiópia, Kenya, Tanzánia, Zambia, Zimbabwe, Botswana érintésével jutottak el a Dél-afrikai Köztársaságba. Az expedíció tagjai – Debreczeni László, Demeter László, Szarukán László és Tulit Zsombor –

február 26-án repülővel utaztak Egyiptomba, majd az ott várakozó autókkal kezdték meg a kontinens átszelését. A vállalkozás két tagja rendelkezik autós expedíciók tapasztalatával, ők már részt vettek többek között a Budapest–Bamako-ralin, az Ázsia Race versenyen, a Saharun–Marokkó expedícióban. A Székelyek a magasban expedíciósorozat két tagja pedig Európa, Ázsia, Afrika, Észak- és Dél-Amerika számos országában megfordult, céljuk egy-egy kontinens legmagasabb hegycsúcsának megmásítása volt.

BEDE LAURA

Az „éjszakai baglyok” korábban halnak, mint a korán kelők

Az éjszaka szélsőségesen aktívaknál a 6,5 évnyi kutatási idő alatt mintegy 10 százalékkal nagyobb volt a halálozás kockázata, mint a korai kelőknél. A brit Surrey-i Egyetem és a chicagói Északnyugati Egyetem kutatói 430 ezer, 38 és 73 év közötti személy részvételével végezték kutatásukat. Eredményeik szerint az éjszaka szélsőségesen aktívaknál a 6,5 évnyi kutatási idő alatt mintegy 10 százalékkal nagyobb volt a halálozás kockázata, mint a korai kelőknél.

Ez a közegészségügy egyik olyan problémája, amelyet

nem lehet ignorálni – mondta Malcolm Schantz, a Surrey-i Egyetem kutatója. Úgy véli, az éjszakai baglyoknak biztosítani kellene a lehetőséget, hogy későbbre halaszthassák a munkaóráikat. Az éjszakai baglyoknak, akik megpróbálnak a koránkelők világában élni, komoly egészségügyi problémáik lehetnek – mondta Kristen Knutson chicagói társszerző.

A résztvevők 27 százaléka vallotta magát határozottan reggeli típusnak és mintegy 9 százaléuk határozottan esti típusnak. 35 százaléuk „inkább”

reggel, 28 százaléuk inkább este aktív. Regisztrálták testsúlyukat, dohányzási szokásaikat és társadalmi helyzetüket is. A vizsgálat 6,5 éve alatt a résztvevők közül mintegy 10 ezer 500-an meghaltak. Az éjszakai baglyok csoportjában több mint 10 százalékkal többen hunytak el, mint a koránkelőkben. Az éjszakai baglyok hajlamosabbak a pszichés problémákra, diabéteszre, gyomor- és légzési panaszokra. Éjszakánként kevesebbet alszanak, több cigarettát, alkoholt, kávé vagy illegális drogot fogyasztanak.

A nagyobb halálozási kockázat a tudósok szerint arra vezethető vissza, hogy az éjszaka aktívaknak állandóan belső órájukat leküzdve kell élniük. Alapulhat a pszichés stresszen, és azon is, hogy ezek az emberek a testüknek nem megfelelő időben esznek. Az alváshiány, az éjszakai ébrenlét vagy a drog- és alkoholfogyasztás is hozzájárulhat a korai halál kockázatához.

A szakértők szerint az éjszaka aktívak speciális bánásmódot igényelnek. Belső órájuk genetikailag meghatározott, „nem

egyszerű jellemgyengeség” – emelték ki. „A munkaórákat rugalmasabbá kellene tenni a baglyok számára. Nem kellene őket arra kényszeríteni, hogy felkeljenek egy 8 órakor kezdődő műszakhoz” – tették hozzá. Korábbi tanulmányok már kimutatták az összefüggést az alváshiány és a szív- és érrendszeri megbetegedésekre vagy diabéteszre való hajlam között, de ez az első alkalom, hogy a korai halál kockázatát is vizsgálták. A tanulmány a Chronobiology International című szaklapban jelent meg.